

NCF SIKKERHETSGUIDE

for landevei arrangører

Norges Cykleforbund

20.06.2008

Innholdsfortegnelse

Innledning

- Formål 3

Ensartet forståelse

- Kategorier 4
- Definisjoner
 - o Startområde 5
 - o Målområde 5
 - o Lukket løype 5
 - o Delvis lukket løype 6
 - o Flytende trafikkfri sone 6
 - o Arrangementskolonner 6
- Gateritt/Criterium 7
- Temporitt 7
- Lagtemporitt 7
- Turritt 8
- Trimritt 8

Prosedyrer for rittforberedelser 9

Detaljplanlegging 9

Prosedyrer for gjennomføring 10

Prosedyrer for etterarbeid 10

Merking av kjøretøy 11

Annen merking 12

Løypemerking 13

Skilter 16

Innledning

Formål

Formålet med sikkerhetsguiden er å legge forholdene til rette for sikker avvikling av sykkelritt, på en måte som skjermer sykklistene fra trafikken.

Dette skal gjøres gjennom trafikkregulerende tiltak og informasjon og opplæring til trafikantene og gjennom enhetlige og vel definerte oppgaver for rittarrangørene.

Sikkerhetsguiden skal sørge for ensartet behandling av rittsøknader uavhengig av hvor i landet arrangementet skal finne sted, ved å være en felles håndbok både for rittarrangører og myndigheter.

Dette heftet beskriver hvordan rittarrangører skal forberede sine arrangementer og hvordan de skal samarbeide med myndighetene både i planleggingsfasen, i søknadsfasen, under og etter selve arrangementet.

Ensartet forståelse

Kategorier

Sikkerhetsguiden beskriver forskjellige trafikkregulerende tiltak avhengig av arrangementskategori.

Sporten kan deles inn i følgende hovedkategorier:

1. Gateritt/Criterium
2. Fellesstart landevei
3. Tempo- og lagtemporitt landevei
4. Turritt
5. Trimritt

I kategori 5 er det ingen tidtaking

Konkurransesyklingen opererer også med betegnelsen flerdagersritt eller etapperitt. Begge former omfattes av kombinasjoner av kategoriene 1, 2 og 3.

criterium / gateritt er fellesstart som kjøres mange runder i en kort rundløype. I Norge er løypen svært sjelden lengre enn 3 km. En slik løype legges normalt til gater i en by / tettbebygd sted og må være helt lukket for annen trafikk. Løypen skal være relativt flat og innby til stor fart og tekniske ferdigheter.

Fellesstart landevei kjøres i de fleste tilfeller i en eller flere lange runder. I forbindelse med etapperitt kan det også kjøres fra sted til sted, dvs med start og mål på forskjellige plasser.

Tempo- og lagtemporitt kjøres som enkeltstart (temporitt) eller som lag (lagtempo) med 3 eller 4 ryttere på laget med fast startintervall mellom deltakerne / lagene.

Turritt kjøres som fellesstart, som regel i puljer med rundt 50 deltakere i hver pulje. Det gjelder andre konkurranseregler i turritt enn for aktives konkurranser.

Mosjonsritt kjøres helt uten noen form for tidtaking og som oftest kan deltakerne starte når de selv ønsker innenfor et gitt startintervall og må være i mål innenfor en angitt tidsfrist.

UCI (Det internasjonale sykleforbundet) fastsetter felles regler for gjennomføring av kategoriene 1, 2 og 3.

NCF (Norges Cykleforbund) fastsetter enkelte spesielle regler for kategori 1, 2 og 3 fortrinnsvis med henblikk på unge utøvere, samt alle regler for kategori 4 og 5.

Definisjoner

1. Startområde
2. Målområde
3. Lukket løype
4. Delvis lukket løype
5. Flytende trafikkfri sone
6. Arrangementskolonner

Startområde er det området hvor konkurransen har sin start. I de fleste tilfeller vil dette også være identisk med målområdet.

I tilknytning til et startområde vil det normalt også være behov for et oppvarmingsområde avhengig av rittkategori.

Startområdet må være skjermet fra annen trafikk fra ca 200 meter før start og til ca 1 km etter start. Samtidig må området ha tilstrekkelig med parkeringsplasser i forhold til rittets størrelse.

Det er derfor viktig at arrangøren i samråd med politi og veimyndigheter finner fram til områder hvor trafikken lar seg omdirigere og hvor biler kan parkeres.

Målområde er det området hvor deltakerne kommer i mål etter fullført konkurranse. Som oftest vil dette være identisk med startområdet.

Målområdet vil normalt ha en utstrekning på 500 meter før målstreken og 2-300 meter etter, men det defineres også inn en innsputtssone som begynner minst 3 km før målstreken. Hele området sikres mot annen trafikk.

Målområdet må være på en oversiktlig strekning med tilstrekkelig veibredde, uten krappe og farlige svinger i innsputtfasen og ikke i umiddelbar nærhet etter en utforkjøring.

Når start- og målområdet er sammenfallende vil sikringstiltakene fra begge områder være gjeldende.

Når målområdet er på annen plass enn startområdet så må det også her avsettes tilstrekkelig med plasser til parkering.

Lukket løype

Dette betyr at løypen her helt lukket for annen trafikk så lenge arrangementet pågår. Dette er det beste sikringstiltaket man kan tilby syklistene.

Arrangement av typen Kriterium / gateritt skal alltid kjøres i lukket løype.

Dersom løypen er i områder med beboere skal arrangøren legge til rette for at disse kan kjøre til og fra sin bolig, med rittets kjøreretning, i pausen mellom de enkelte klasser eller dersom forholdene ellers tilsier at dette er mulig men rittet pågår.

Beboerne må varsles i god tid og senest 3 dager før arrangementet skal finne sted.

Ingen kjøretøy, heller ikke utrykningskjøretøy, tillates under noen omstendighet å kjøre mot rittet kjøreretning så lenge rittet pågår.

Delvis lukket løype

Dette betyr at løypen er lukket for møtende trafikk så lenge arrangementet pågår.

Delvis lukket løype egner seg til den mest vanlige formen for ritt som er av typen fellesstart og som kjøres i en rundbane. Løypetraseen stenges for møtende kjøretøy og dirigeres i syklistenes kjøreretning eller omdirigeres til tilstøtende veinett.

Dersom løypen er i områder med beboere skal arrangøren legge til rette for at disse kan kjøre til og fra sin bolig, med rittets kjøreretning, i pausen mellom de enkelte klasser eller dersom forholdene ellers tilsier at dette er mulig mens rittet pågår.

Beboerne må varsles i god tid og senest 3 dager før arrangementet skal finne sted.

Ingen kjøretøy tillates under noen omstendighet å kjøre mot rittets kjøreretning så lenge rittet pågår.

Flytende trafikkfri sone

Dette benyttes i forbindelse med fellesstart på vei hvor trafikken ikke er avskilt fra løypetraseen.

Definisjonen på en slik sone er det området hvor syklistene med følgekjøretøyer til en hver tid befinner seg.

I denne sonen skal all møtende trafikk kjøre godt ut til siden og stoppe og bli stående til det blir varslet med grønt flagg fra avslutningsbil om at det igjen er klart for å kjøre videre. Trafikken stopper på signal fra varslingsbil foran rittet. Denne skal bære skilt med "sykkelritt", føre gult roterende blinklys og rødt varslingsflagg.

Trafikk som kjører i samme retning som rittet skal holde køen og ikke kjøre forbi verken følgekjøretøyer eller syklistene. Avslutningsbilen skal ha godt synlig skilt pekende bakover med teksten "Sykkelritt – hold køen."

Langs slike løypetraseer bør det på de mest trafikkerte veiene plasseres ut skilt med teksten "Sykkelritt pågår – forsinkelser må påregnes".

Arrangementskolonner

Dette er betegnelsen på den forflyttende delen av sykkelrittet og inkluderer både biler, motorsykler og syklistene.

Størrelsen på disse kolonner vil variere avhengig av rittets størrelse. I forbindelse med barne og ungdomsarrangementer vil de omfatte få kjøretøy mens de under eliteritt vil omfatte relativt mange kjøretøy.

Helt først i kolonnen vil det være en ledebil. Denne varsler og stopper møtende trafikk. Mellom denne og syklistene vil det være et variabelt antall biler og motorsykler med definerte oppgaver. Etter syklistene vil det være ytterligere kjøretøy helt til siste bilen, som varsler om klar vei for biler som er stoppet og som varsler bakenforliggende biler om rittet.

Alle bilene som inngår i en arrangementskolonne er utstyrt med radiosamband. Bilene skal også bære merking som angir deres funksjon.

Det internasjonale sykleforbundet (UCI) har laget en egen plansje som illustrerer en kolonne av maksimalt omfang. Denne vises senere i sikkerhetsguiden..

Gateritt/Criterium

Denne rittformen kan kun kjøres i helt lukket løype. Fordi det normalt kjøres i en kort runde, så vil det normalt kun være en kombinert lede og dommerbil foran teten på feltet og ingen etter rytterne.

Denne bilen skal være utstyrt med blinkende gult lys og rødt flagg. Normalt vil bilen enten ha takluke eller et høytaleranlegg på taket.

Det skal være sambandskontakt mellom lede/dommerbil og målbil samt med sanitet.

Sanitet/ambulans/lege må ikke under noen omstendighet kjøre mot rytternes kjøreretning i forbindelse med eventuell utrykning til skadet rytter.

Overdommer har et særskilt ansvar for å kontrollere at løypa er forsvarlig lukket og sikret før det tillates oppvarming og konkurranse i løypa.

Arrangøren skal sørge for at løypen er helt lukket senest 30 minutter før første start, slik at det er mulig for rytterne å varme opp og/eller gjøre seg kjendt med løypa.

Løypa skal være lukket i målområdet til seremonier er avsluttet og nedrigging er foretatt.

Temporitt

Sikkerheten i temporitt ivaretas best ved å kjøre i helt lukket løype. Når løypen er lukket for annen trafikk så er det mulig å kjøre med vendemål. Dersom forholdene er slik at løypa ikke lar seg lukke helt, så må rittet avvikles enten i en rundløype eller med kjøring kun i en retning. Dvs at start og mål er på forskjellig sted.

Under slike forhold skal det være nedsatt hastighet for øvrig trafikk, tilpasset den fart man kan forvente at rytterne holder og trafikken dirigeres i samme kjøreretning som rytterne.

Så langt mulig bør det tilstrebes å kjøre med 60 sekunders startintervall når det er medgående trafikk, slik at det ikke blir for tett mellom syklistene og biler. Ved lukket løype står man mer fritt, men av hensyn til den tid man benytter på arrangementet, så vil det være en fordel med 30 sekunders startintervall dersom distansen er kort (10-12 km). Ved lengre distanser må det være 60 sekunder så det ikke blir for mange innkjøringer.

I mesterskap og internasjonale etapperitt skal de sist startende ha dobbelt startintervall.

I eliteklassene er det tillatt med servicebil etter rytterne. Det er dommerjuryens oppgave, i samarbeide med rittleder, å fastsette antall servicebiler slik at det kun er de forventet beste rytterne som får denne servicen. I internasjonale etapperitt må alle få kjøre med servicebil etter rytterne.

Før første rytter skal det kjøre en ledebil med merking som i fellesstartritt. Det skal også kjøre en sluttbil etter siste rytter med tilsvarende sluttbilmerking.

Lagtemporitt

Nasjonale lagtemporitt kjøres med 3 ryttere på laget. I forbindelse med internasjonale ritt kan det forekommer større lag.

Det må benyttes helt lukket løype og vendemål kan kun benyttes dersom veibredden minimum er så stor at hele løypa har midtdelestrek.

Foran hvert lag skal det kjøre en motorsykkelvakt og etter skal det være en servicebil, hvor det også skal være plass til en dommer.

Før første lag skal det kjøre en ledebil med merking som i fellesstartritt. Det skal også kjøre en sluttbil etter siste lag med tilsvarende sluttbilmerking.

Turritt

De aller fleste turritt kjøres i rundtløyper med kun en lang runde. Turritt skal ikke være en aktiv konkurranseform og det settes derfor krav til deltakerne om at de i større grad skal innrette seg etter trafikkreglene. Av sikkerhetsmessige grunner så kan man likevel ikke tillate at trafikken får kjøre fritt i møte med eller forbi puljer med syklist.

Nesten alle turritt kjøres med puljestart med ca 50 ryttere i hver pulje. Mange av disse er rene klubbpuljer hvor alle ryttere er fra samme lag. I slike puljer er hvert lag pålagt å stille med egen ledebil, forskriftsmessig merket, for å ivareta rytternes sikkerhet.

Turritt må være godt merket med varselskiltet med når det foregår.

Foran første startpulje skal det være en særskilt ledebil og etter siste pulje skal det være en Siste bil. Bak siste rytter skal det kjøre en merket oppsamlerbil.

Trimritt

Disse kjøres helt uten tidtaking og deltakerne må følge trafikkreglene. Der det er sykkelstier så skal disse benyttes. Deltakerne kan benytte startnummer for å identifiseres, men arrangørene kan også velge bare å benytte f.eks. startkort.

For å ivareta sikkerheten så skal start og målområdet være ordnet på en egnet plass hvor an kan sperre av for trafikk og hvor det er plass nok til at deltakerne kan både få startet og komme i mål uten fare for opphopninger uten for det avsperrede området. På samme måte skal eventuelle kontroll-/hvile-/matstasjoner være sikret mot trafikken.

Ved de omtalte områdene skal det være nedsatt hastighet til maksimalt 50 km for øvrig trafikk og det skal være vaktposter ved inn og utkjørsler.

Trafikken skal også varsles med skilt om at arrangementet foregår.

Prosedyrer for rittforberedelser

Idé utforming

- Utforme løypetraser, dato for gjennomføring, klasser, omfang, sikkerhetstiltak, etc.

Søknad/godkjenning NCF

- Norges cup arrangører må fylle ut NCF's "[Søknadsskjema for Norges cup](#)". Denne skal underskrives og sendes NCF og krets innen 1. november året før.
- NM arrangører må fylle ut NCF's "Søknadsskjema for Norgesmesterskap". Denne skal underskrives og sendes NCF og krets innen 1.februar, det år det er Forbundsting.
- NCF behandler søknadene og tildeler Norges Cup innen 31.desember.
- Forbundstinget velger arrangør av Norgesmesterskap.
- Alle søknader om ritt skal registreres i KlubbenOnline innen 1.februar for å komme med i Terminlisten

Forhåndskonferanse vegmyndigheter (Politi, Vegvesen, Kommune)

- Forslag til løypetraser, skiltplaner, vaktplaner og trafikkavvikling skal fremlegges for vegmyndighetene for diskusjon.
- Utarbeide forslag til varslingsplan (forhåndsinformasjon til bilister og naboer)

Søknad vegmyndigheter

- Når godkjenning fra NCF foreligger sendes søknad til vegmyndighetene, senest 3 måneder før arrangement.
- Søknaden skal inneholde eventuelle korrigeringer som ble gjort under forhåndskonferansen.
- Søknaden skal inneholde dato, klasser, klokkeslett, løypetraser, skiltplan med vaktplan og kart. I tillegg skal informasjon om hvordan trafikanter og naboer varsles, samt Arrangørens kontaktperson overfor myndighetene.

Detaljplanlegging

- Komplette bemanningslister
 - o Etablere en stab som får grundig opplæring og tilstrekkelig informasjon om de oppgaver som de skal utføres.
 - o Kontakt med sanitet/helsevesen/lege
 - o Vakter, MC førere, sjåfører til lederbiler og dommerbiler.
 - o Øvrige rittfunksjonærer
 - o Egne dommerfunksjonærer
 - o Reserve personell/funksjonærer

Kontakt med dommerjury

- o Tilgjengelig informasjon om arrangementet skal sendes hele dommerjuryen så snart navnene på jurymedlemmene er kjent. Senest en uke etter at arrangøren har mottatt denne informasjonen fra NCF eller krets.
- o Senest 2 måneder før arrangementet skal komplett informasjon med rittinnbydelse, gjennomtenkt tidsplan, skiltplan og vaktplan, samt rittreglement sendes hele dommerjuryen.
- o Alle endringer skal fortløpende sendes dommerjuryen.

Prosedyre for gjennomføring

Tidsplan for informasjonsskilting langs løypetraseen

Varslingskilt utplasseres minst 1 uke før arrangement

Nabovarsel utleveres senest 3 dager før.

Varsling til ulike instanser skal sendes senest 2 uker før:

- Hjemmehjelpstjenesten, drosjesentral, busselskaper, alarmsentral for ambulanse og brann.
- P-forbudt skilt utplasseres senest innen 36 timer før start.

Trafikkdirigeringskilt skal være utplassert senest 1 time før start

Kjøretøy med varslingskilt skal være rigget minst 30 min før start og skal ikke benyttes i ordinær trafikk.

Vakter skal være på post senest 30 min før første forventede passering.

Sperring/rigging av start og målområdet

- Av sikkerhetsmessige grunner bør trafikken forbi start og målområdet stenges for trafikk i opp og nedriggingsperioden.
- Alle vakter skal bære godkjente refleksvester
- Startområdet skal være ferdig rigget senest 1 time før start. Ved separat målområde skal rigging være avsluttet senest 1 time før forventet målgang.
- Overdommer skal kontakte vaktleder og eventuelt politi i god tid før start.
- Eget P-plass for kjøretøy med varslingskilt
 - Kjøretøyene skal avmerkes før de kjører ut i ordinær trafikk.
- Start og målområdet skal nedrigges før det slippes opp for ordinær trafikk.
- Fjerning av trafikkdirigeringskilt og varslingskilt skal skje omgående etter at arrangementet er ferdig.

Prosedyre for etterarbeid

- Umiddelbart etter rittets avslutning gjennomgår Overdommer eller hele Dommerjuryen og rittleder dommerrapporten med kommentarer. Varighet 5-10min.
- Dialog med vegmyndighetene om gjennomføringen av arrangementet
- Gjennomføre et internt evalueringsmøte hvor erfaringer diskuteres og gjennomgang av dommerrapporten.
- Forbedringspunkter og forslag til løsning skal noteres til bruk ved neste arrangement.

MERKING AV KJØRETØY

Ledebil	Skilt 1, samt roterende gult lys og rødt flagg på tak. Klebeskilt med funksjon på front- og bakvindu kombinert med eventuelt funksjonsnummer. Bilnummerering bak	1	
Dommerbil	Klebeskilt med funksjon på front- og bakvindu kombinert med eventuelt funksjonsnummer. Bilnummerering bak Roterende gult lys på tak		
Rittleder	Klebeskilt med funksjon på front- og bakvindu Bilnummerering bak. Roterende gult lys på tak		
Servicebil	Klebeskilt med funksjon på front- og bakvindu kombinert med eventuelt funksjonsnummer. Bilnummerering bak. <i>Gjelder både for nøytral service og lagservice</i>		
Lege	Klebeskilt med funksjon på front- og bakvindu kombinert med eventuelt funksjonsnummer. Bilnummerering bak. Roterende gult lys på tak		
Gjester	Klebeskilt med funksjon på front- og bakvindu kombinert med eventuelt funksjonsnummer. Bilnummerering bak		
Presse	Klebeskilt med funksjon på front- og bakvindu kombinert med eventuelt funksjonsnummer. Bilnummerering bak		
Ambulanse	Klebeskilt med funksjon på front- og bakvindu kombinert med eventuelt funksjonsnummer. Bilnummerering bak. Roterende gult lys på tak eller normalt blålys dersom bilen er utstyrt med dette		
Siste bil	Skilt nr. 2 pekende fremover og skilt nr. 3 pekende bakover. Roterende gult lys samt grønt flagg på taket. Klebeskilt med funksjon på front- og bakvindu kombinert med eventuelt funksjonsnummer. Bilnummerering bak	2 3	
Politi	Benytter vanlig uniformert bil eller MC		
MC vakter	Skal ha fluoriserende gul vest med teksten "VAKT" på bryst og rygg. I den grad det er mulig bør de ha roterende gult lys påmontert syklene Bilnummerering på eventuell kåpe eller annen egnet plass		

ANNEN MERKING

Varsling	Langs større veier hvor det normalt er en del trafikk skal det minimum i begge ender og ved eventuelle store tilførselskryss merkes med skilt nr. 4 Ved kryssende veier skal det merkes med skilt nr. 5	4	
		5	
Vakter	Skal bære fluoriserende gul vaktvest og være utstyrt med rødt flagg eller stoppspak og fløyte. I enkelte tilfeller kan det være nødvendig med radiosamband		

Løypemerking

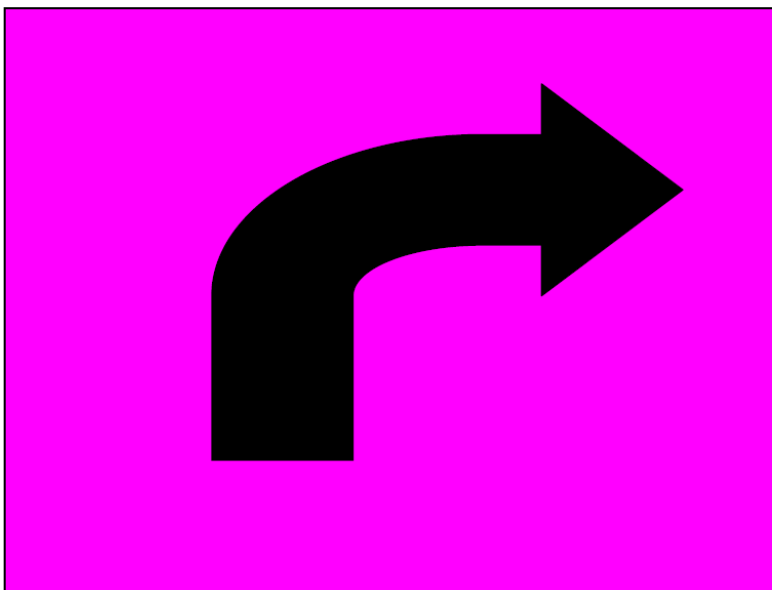
Trase	Fluoriserende rosa med sort pil		
Fare	Fluoriserende rosa med for eksempel "slow, brems, fare, dangerous point" og sort pil, kryss eller annet		
Avstand	Hvit bunn med sort tekst, unntatt 1 km som skal ha påført rød trekant med spissen ned		
Spurter	Hvit bunn med sort eller farget tekst. Vil ofte være påført logo til sponsoren for spurten		

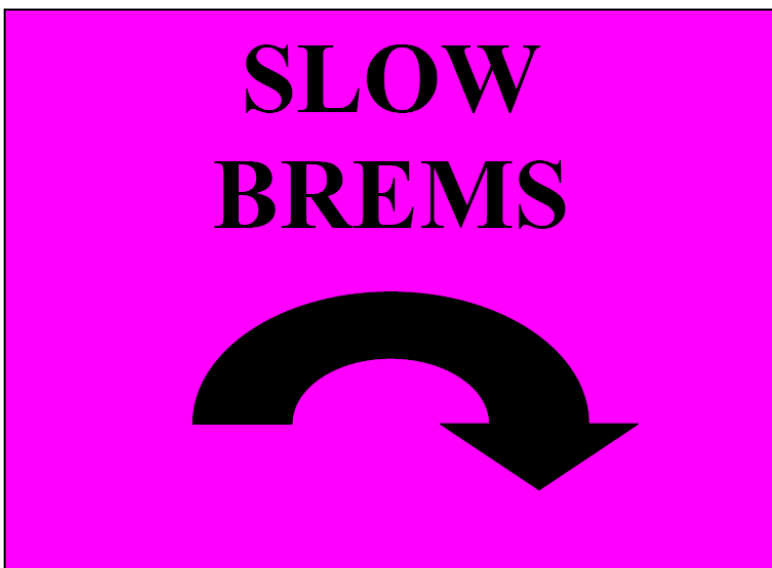
LØYPEMERKING

Dimensjon 50 x 15 cm

Dimensjon 40 x 40 cm

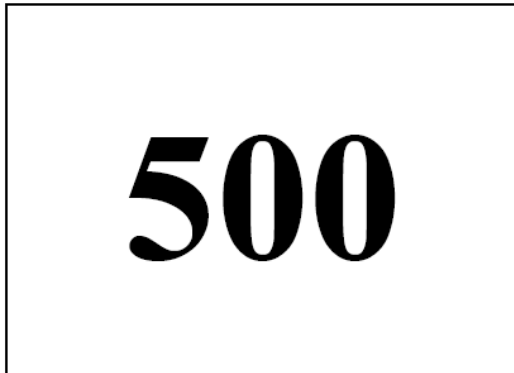

**SPURT
500 M**

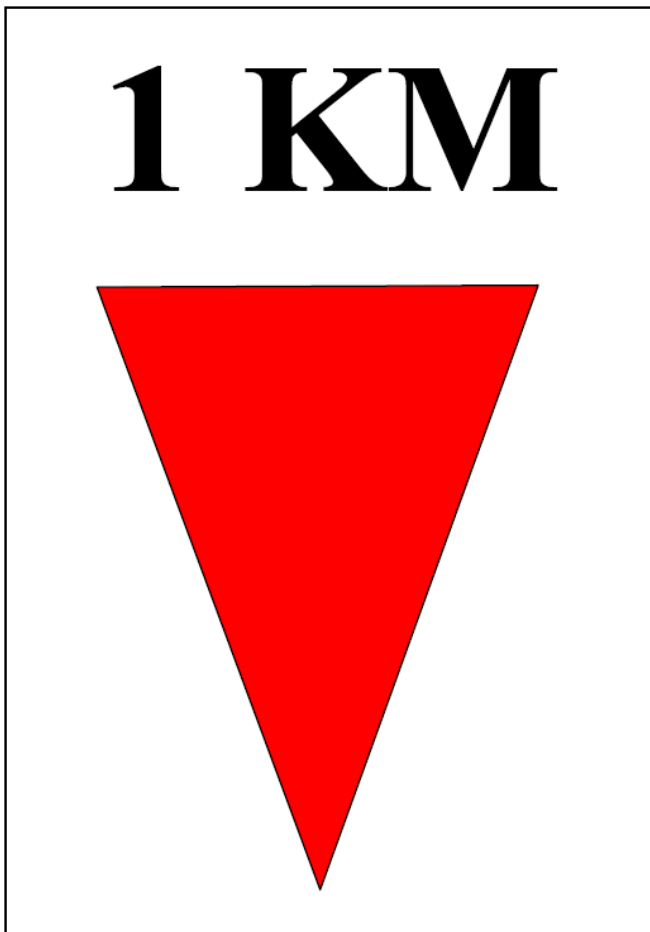
Dimensjon 60 x 40 cm

50 KM

Dimensjon 50 x 35 cm

Dimensjon 40 x 30 cm

Dimensjon 50 x 100 cm

SKILTER

Skilt 1, Dim 100 x 80 cm

Skilt 2, Dim 100 x 50 cm

Skilt 3, Dim 100 x 60 cm

Skilt 4, Dim 160 x 140 cm

Skilt 5, Dim 50 x 70 cm

Klebeskilt for bilmerking. Dim. 60 x 15 cm

Skiltene vil ha forskjellig tekst for opplysning av funksjon. Settes på front og bakrute.

Undertekstene er kun eksempler. Ved internasjonale ritt benyttes standard engelsk tekst. Arrangementslogo kan forekomme.

**SYKKELRITT
DOMMER**

**SYKKELRITT
PRESSE**

**SYKKELRITT
LEDEBIL**

**SYKKELRITT
LEGE**

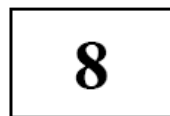
**SYKKELRITT
SANITET**

**SYKKELRITT
SERVICE**

**SYKKELRITT
RITTELEDER**

Bilnummerering. Dim 15 x 12 cm
Benyttes for enkel identifisering av samtlige biler som
har tillatelse til å kjøre i arrangementet

Funksjonsnummerering. Dim 15 x 12 cm
Benyttes til å nummerere de forskjellige ledebiler, dommerbiler,
servicebiler etc.
Servicebilene kan ha forskjellige bakgrunnsfarger på nummeret
avhengig av klasse eller for hver ny dag.

